

К.П. Штепенко, А.П. Лаврінець,
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ПРОБЛЕМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківський капітал – це складова частина ресурсів банку, якими вільно управляють і використовують в операційній діяльності менеджери банку. Зростання частини капіталу в структурі ресурсів банку свідчить про бажання його акціонерів ефективно співпрацювати з кредиторами.

Термін “капіталізація” в чинному українському законодавстві невизначений, а тому це поняття трактується у різних значеннях. Капіталізація розглядається як:

- 1) перетворення додаткової вартості на капітал, тобто використання її для розширення виробництва;
- 2) перетворення майна на грошовий капітал;
- 3) процес утворення фіктивного капіталу у вигляді акцій, облігацій, заставних листів іпотечних банків;
- 4) оцінка вартості об’єкта, коли розраховується сума доходів, очікуваних від нього в період передбачуваного використання;
- 5) віднесення витрат, понесених у певному періоді, до довгострокових активів підприємства.

Згідно із Законом України “Про банки і банківську діяльність” *капіталізація банку* – це залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов’язань. Однак часто капіталізацією вважають власні кошти чи власний капітал банків та його достатність для покриття прийнятних ризиків.

Головною проблемою банківської системи України є недостатньо високий рівень капіталізації, що впливає на її надійність та стійкість, особливо в умовах кризи, гальмує її динамічний розвиток. До того ж рівень капіталізації постійно знижується, що загрожує стабільності банківської системи і не відповідає потребам економічного зростання. За цих умов важливим завданням державного регулювання та управління банківською діяльністю є підвищення стійкості та надійності функціонування банківської системи шляхом забезпечення достатньої капіталізації.

Тенденцією сьогодення є те, що сумарний капітал банків складає приблизно одну десяту ВВП країни (рис. 1).

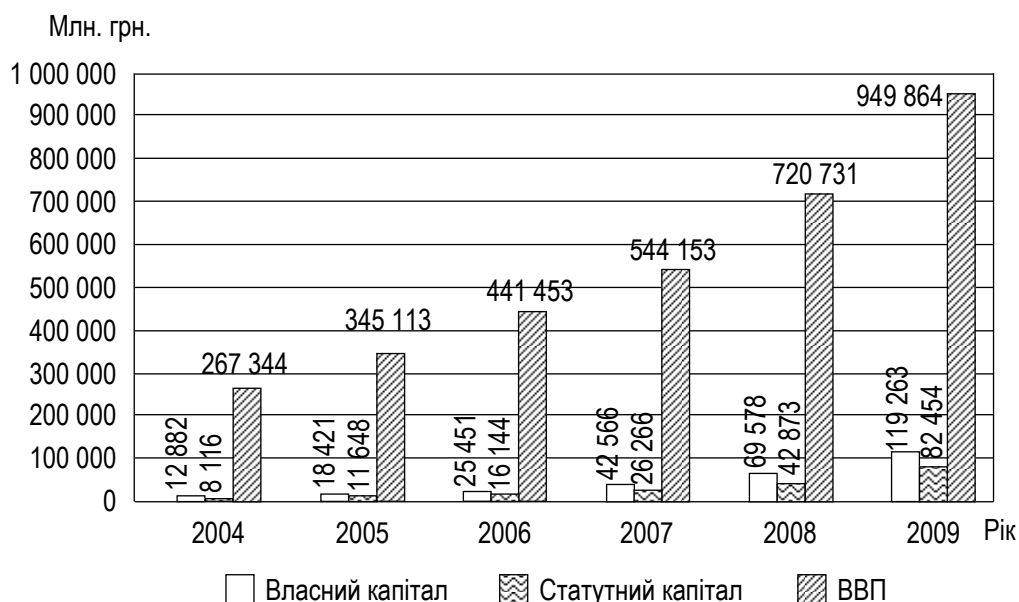

Рис.1. Динаміка капіталу комерційних банків порівняно з ВВП за 2004-2009 рр.

Протягом 2004-2009 рр. рівень власного капіталу комерційних банків України поступово збільшується, однак щодо ВВП країни частка власного капіталу є незначною.

На сучасному етапі основними шляхами підвищення капіталізації банківської системи України можуть стати підготовка і впровадження таких заходів: збільшення додаткового капіталу банку за рахунок розміщення акцій власної емісії та додаткових внесків засновників; консолідація банківських установ через консорціумне кредитування, створення банківських об'єднань (фінансових та банківських холдингових груп, банківських корпорацій), злиття банків та їх реорганізація; збільшення капіталу шляхом залучення субординованого боргу за рахунок випуску депозитних сертифікатів, банківських облігацій та єврооблігацій; розроблення механізму нарощування прибутку, який найбільше пов'язаний з дивідендною політикою банку; удосконалення системи залучення грошових коштів на фінансових ринках; зниження частки активів, що мають високий ступінь ризику тощо.